Alevi Kurumları, Hükümetler, Üniversiteler, İlahiyat Fakülteleri ve Diyanet İşleri

Dr. Ali Yaman

(06.12.2001)

Geçtiğimiz on yıllık süreçte Alevilik konusunu herkes kendi penceresinden de olsa ele aldı, Aleviliği kendince yorumladı. Bu konuda kendilerini müdahil sayan aktörler de Aleviliği biçimlendirmeye ve Alevileri yönlendirmeye uğraştılar ve uğraşmaya da devam edecekler. Yazılı ve görsel medya konuyla daha önce olmadığı kadar ilgilenmeye başladı. Bu ilginin Sivas, Gazi Mahallesi ve Karaca Ahmet Cemevi'nin yıkılması olayları gibi kriz zamanlarında doruğa çıktığı görüldü. Ayrıca 5 yıl öncesine kadar internette Alevilik konusunda websiteleri bulunmazken, bugün Alevilik ve Bektaşilik Araştırmaları Sitesi , Karacaahmet ve http://www.alevi.com gibi saygın ve çeşitli dillerde içeriğe sahip kapsamlı websiteleri yaratıldı.

Hangi nedenle olursa olsun Alevi kimliğinin ifade edilmesinde eskiye nazaran ortaya çıkan rahatlama olumlu bir gelişmedir. Kırdan kente gelen Alevi topluluklar geleneklerin ve modernitenin ortasında bir geçiş aşamasında bulunuyorlar. Bu geçiş aşaması şüphesiz birçok sorunları da beraberinde getiriyor. Geleneksel kurumlar sarsılıyor, yeni kurumlar ortaya çıkıyor, gelenekler sorgulanıyor. Eskinin yerine ne konulacağı yönündeki tartışmalar çeşitli gruplar arasında anlaşmazlıkları da beraberinde getiriyor.

Son on yıllık süreçteki bu yoğun ilginin ve çalışmaların ardındaki nedenler bütün yönleriyle henüz incelenmiş değildir. Bu ilgi yaşanan krizlerin bu konunun önemini ortaya koymasından mı kaynaklanmaktadır? Hem siyasal hem de ekonomik anlamda güçlenen islamcı harekete yönelik devletin tavır değişikliğinden mi kaynaklanmaktadır? Uluslararası konjonktürde yeralan dini ve ulusal kimlik kalıplarına dönme eğilimlerinin Türkiye'deki yansımalarından mı kaynaklanmaktadır? Ekonomik ve siyasal liberalizasyon, iletişim kanallarındaki yaygınlaşma vb. gibi birçok etkenin bu gelişmelerin arkasındaki itici güç olup olmadığı tartışılabilir. Türkiye'de bu

zamana kadar ne yazık ki bu konuların kapsamlı analizi yapılmış değildir. Az sayıda araştırmacı bu konularla ilgilenmekte, bu da haliyle yetersiz olmaktadır. Bu konuda herkesin üzerine düşeni yapması gerekmektedir. Cesaretle söylemek gerekir ki Alevi dernek, vakıf ve cemevleri, üniversiteler ve diğer devlet kurumları bu konuda sınıfta kalmışlardır. Şimdi bu konudaki değerlendirmelerime geçmek istiyorum. Şüphesiz bu değerlendirmelerimden rahatsız olanlar olacaktır. “Bu konuları yazmaya ne gerek var?” diyenler olacaktır. Ancak bunların mertçe yazılıp çizilmesi ve tartışılması konuyu anlamamız ve çözümler üretebilmemiz bakımından zorunludur. Alevilik ve onunla ilintili konularda yeterince araştırma yapılmaması önündeki engellemelerde kimi bilinçli, kimi bilinçsiz hareket etmektedir. Alevi inançlı bir aileye mensup olmaktan onur duyan ve Güzel Türkiyemizin her bakımdan gelişmiş olmasını arzulayan bir yurttaşı olarak bunları açıkça yazmak ve tartışmak zorundayız. Bazı çevre ve kişiler rahatsız olsa da bu konuları ele alma isteğim ülkeme ve yurdumda yaşayan her inançtan yurttaşa olan sevgimden kaynaklanmakdır.

Alevi Kurumları

Daha önce de çok kez yazdığım gibi Alevi dernek, vakıf vb.kurumlar kurulalı beri bilimsel araştırma konuları gündemden düşmemiştir. Çünkü sözlü geleneğin ağırlığının zamanla sorun yaratmaya başlaması ve bugünün koşullarına uygun olarak yazılı/görsel kaynaklar yoluyla topluma ulaşma arzusu bir şekilde araştırmalar yapılması yönünde itici bir rol oynamıştır. 1990’lı yıllardan bu yana özellikle Alevi dernek/vakıfları bir araştırma kurma düşüncesini sürekli ifade etseler de bu henüz tam anlamıyla gerçekleşebilmiş değildir. Son beş yıl içinde yapılan girişimler başarısız olmuş, hem Türkiye’de hem de yurtdışında Alevi kurumlarınca kurulan ve Alevilik alanında faaliyet gösteren araştırma merkezleri kurulamamıştır. Avrupa’da varolan Avrupa Alevi Akademisi ve Alevi Bektaşi Kültür Enstitüsü gibi kurumlar hem kadro hem de ürettikleri bakımından henüz bir araştırma merkezi niteliği kazanmış değillerdir. Zaman içerisinde umarız bu veya başka kurumlar sorunlarını çözerek yeterli bilimsel gereklere sahip şekilde faaliyet gösterirler.

Bu konuda tabi ki geçen zaman içerisinde bir emekleme döneminde olunduğu söylenebilir. Henüz Alevi kurumları bu konunun bilincine tam anlamıyla varmış değillerdir. Bu kurumların maddi manevi anlamda desteklediği alan çalışmaları ne yazık ki yoktur. Bazı kurumları bu konuda yönlendirmeye çalışan araştırmacılar da bu bilinç eksikliği nedeniyle dışlanmakta, görüşleri dikkate alınmamaktadır. Ancak çoğu kurumlarda sözde olmak kaydıyla bilimsel araştırmalar ve bilime saygı sözü de dilden düşürülmemektedir. Çeşitli dernek, vakıf vb. kurumların başında bulunan ve Alevilik konusunda bilimsel çalışmaları olmayan kişiler, bilim adamlarının görüşlerine başvurmak yerine, yarım yamalak bilgileriyle Alevilik konusunda toplumu yanlış bir şekilde yönlendirebilmekte ve ağızdan düşmeyen “bilim” sözcüğüne en başta kendileri saygı duymamaktadırlar. Zaman içerisinde bu kurumlar bunu bir önemli gereksinim olarak gördükleri zaman bu sorunlar da ortadan kalkacak ve gerçek anlamda bilimsel araştırma

kurumları kurmaya çalışacaklardır sanırım.

Konuya tarafsız olarak yaklaşan herkesin görebileceği gibi Alevilik konusunda yetişmiş uzman gereksinimi oldukça fazladır ve bu gereksinimi çözmeye yönelik bir çaba da görülmemektedir.Geçtiğimiz yıllarda sadece Şahkulu Dergahı'nda buna öncülük edebilecek kurslar başlatılmıştı. Ancak sürdürülemedi. Alevilerce kurulan kurumların çoğu da bu önemli sorunu gidermeye yönelik çabalar yerine saz ve semah kurslarıyla işi sürdürmeye çalışmaktadırlar. Sanırım bu konudaki boşluğun en büyük nedeni araştırma kurumlarına olan gereksinimin öneminin kavranmamasından kaynaklanıyor. Bu bilinçlenme ortaya çıktığı zaman biz inanıyoruz ki Alevi dernek ve vakıfları da bu konuya eğilmek zorunda kalacaklar ve araştırmalara girişilecektir. Bu günlerin yakın olmasını dilemekten başka elimizden birşey gelmiyor.

Hükümetler

Cumhuriyet Hükümetleri kuruluşundan bu yana Osmanlı'dan devraldığı tarihsel mirasın da etkisiyle etnik, inançsal vb. yurttaşlarının farklı yönlerini öne çıkaran konulara "tabu" şeklinde yaklaşarak, bazı seçkinci tezleri uygulamaya koymuş ve bu tezler doğrultusunda çalışmalar yapmıştır. Bu çalışmalar etnik ve inançsal sorunları çözmekten çok ertelemiş ve kronik hale getirmiştir. Hükümetler Alevilere birçok vaatlerde bulunmuşlar bunları yerine getirmemişlerdir. Özellikle seçim dönemleri öncesi basında bu tür haberler çokca görülmektedir. Seçimlerden sonra verilen bu sözlerin unutulduğu görülmektedir. Çok değil 6 yıl önceki bir gazetede manşetten verilen ve sayfanın dörtte birinin ayrıldığı haberin başlığı şöyle: "Hükümetten Alevi Atağı ". Haberin girişinde ise şöyle yazıyor: "Hükümet Alevi din adamları yetiştirecek okullar açılmasını, cemevleri açılmasının yasallaştırılmasını ve Diyanet İşleri'nde Alevilerin temsilini de içeren, 'Alevilerin haklarının tanınması' konusunu tartışmaya açıyor."(Hürriyet 26 Ekim 1994) İşte aradan yedi yıl ve kaç hükümet değişmesine karşın bu belirtilen konulardan hangisi çözümlendi. Her gelen hükümet bu boş sözleri söylemeyi sürdürdü.

Bugün olmuş hala açılan cem kültür evleri yasal bir statüden yoksun. Aleviler kendi inanç mekanlarını yasalar karşısında başka adlar altında açmak zorunda. Çünkü yasalar Cemevlerini bir inanç mekanı olarak tanımıyor. Bu kurumlar bugün işlevlerini sürdürmelerine rağmen yasal bir dayanaktan ne yazık ki yoksun bulunuyorlar. Bu samimiyetsizliğe bir an önce son verilmeli ve hükümet edenler bütün yurttaşlarına eşit mesafede olmalılar. 2000'li yıllara geldiğimiz şu günlerde hükümet edenler bu kurumların yasal dayanaktan yoksun bir şekilde varolmalarına daha ne kadar müsade edecekler. Halihazırda cemlerin vd. kültürel hizmetlerin icra edildiği bu mekânlar yasal anlamda da bu adlarıyla kabul görmeliler, nasıl camiler sünnilerin inanç

mekânları olarak yasalarca kabul görüyorlarsa.

Yine tüm bu samimiyetsizliklere karşı zaman zaman devlet kurumları irticai olaylara müdahelede ve laikliğin sigortası olarak sadece Alevileri görme ve gösterme yolunu seçmiş görünmektedirler ki bu da oldukça yanlış bir yaklaşımdır. Bugüne kadar Diyanet yoluyla Sünni Hanefi görüşü empoze eden hükümetlerin iş kontrolden çıkınca Alevilere bel bağlaması pek tutarlı bir yaklaşım olmasa gerek. Eğer Türkiye'de korunması gereken "olmazsa olmaz" değerler varsa bunları korumak ne sadece Alevilere ne sadece Sünnilere düşer. Bu ülkede yaşayan herkes bu değerlere sahip çıkmalı korumalıdır. Aksi taktirde bu değerlerin belli grupların varlığına indirgenmesi veya onlarla özdeşleşmesi farklılıkları daha da körükleyici bir rol oynar. Hükümetlerin çözümlemesi gereken bir diğer konu da özellikle zorunlu din dersleri konusudur. Din dersleri konusu Alevi yurttaşları en fazla rahatsız eden ve devletin bir an önce çözüm bulması gereken bir sorundur. Çünkü bugünkü eğitim sistemimiz içinde varolan Din Dersleri yarardan çok zarar getirmektedir. Dersleri veren öğretmenler daha çok hanefi ekolüne göre yetişmiş ve eğitim veren kişilerdir. Dolayısıyla Alevi çocukları aileleri ve okullarda onlara verilen arasında bocalamakta hatta bazı öğretmenlerle zaman zaman sorunlar yaşamakta ve bunlar basına da yansımaktadır. Yine bizim dedelik kurumuna ilişkin yaptığımız görüşme cetvellerinde de inançlara ilişkin devletin resmi okulları ve Diyanet İşleri Başkanlığı'na ilişkin büyük güvensizlik bulunmaktadır. Hükümetler yukarıda özetlemeye çalıştığım en öncelikli meseleleri bir an önce ele almak ve çözümlemek zorundadır. Bu da sorunu doğru bir şekilde anlamak ve çözümler üretmekle olanaklı olabilir. Bunun için de objektif verilere dayalı alan çalışmaları yapılması zorunludur.
(1)

Üniversiteler

Milyonlarca Alevi yurttaşın yaşadığı Türkiye'de Alevilik konusunda yapılmış yüksek lisans ve doktora tezi sayısı dikkat çekicidir. Bunların çoğu da son beş yıllık sürece aittir. Bu makaleyi hazırlarken (13 Kasım 2001'de) internete girerek (http://www.yok.gov.tr) YÖK Yayın ve Dökümantasyon Dairesi Tez Merkezi'nde "Alevi" ve "Bektaşi" sözcüklerini içerek tez taraması (http://www.yok.gov.tr/teztara.html) yaptım. Buna göre "Alevi" sözcüğü aramasında 19 adet tez bulunuyor. Bunlardan 4'ü sözcük uyumu nedeniyle var ve Alevilik konusunun dışındaki konularda tezler. Geriye 15 adet tez kalıyor. Bunlardan 11'i yüksek lisans tezi, 4'ü ise doktora tezidir.

"Bektaşi" sözcüğü aramasında ise 22 adet tez bulunuyor. Bunlardan 18'i yüksek lisans tezi, 3'ü doktora tezi ve 1'i ise sanatta yeterlilik tezidir. Bu iki aramada bulunan tezlerden 5 tanesi hem "Alevi" hem de "Bektaşi" sözcüklerini içermeleri nedeniyle iki arama sonuçlarında yer alıyorlar.

Bu ortak tezleri de çıkarırsak toplam 32 tez bulunuyor. Hadi bu sayı ilgili diğer ilgili sözcük aramalarıyla elli olsun diyelim. Bence bu sayıdan utanç duymamız gerekiyor.

Üniversiteler de ne yazık ki Alevilik konusuyla pek ilgilenmemektedirler. Türkiye'nin en köklü üniversitelerinden olan İstanbul Üniversitesi'nde bile bu konuda yapılmış bilimsel araştırma sayısı çok sınırlıdır. Bütün üniversiteler gözönüne alındığında da cumhuriyet tarihimiz boyunca bu konuda yapılmış bilimsel araştırma sayısı oldukça az sayıdadır. Bunların birbölümü de konuyu kendi istedikleri yöne çekmeye çalışanların yaptığı subjektif çalışmalardır. Belli üniversiteler ve akademisyenler konuyla ilgilenmektedirler. Açıkça ifade etmek gerekirse bugün Türkiye'deki akademik koşullar içerisinde bu konuyla uğraşmak oldukça zordur. Konunun aynı zamanda ideolojik boyutu bu zorluğa yol açmaktadır. Belli görüşlerin hakim olduğu ve kadrolaştığı bir akademik ortamda özgür bir akademik yaşamdan sözedilmesi olanaklı değildir. Sadece Alevilik konusu değil diğer bir çok konu da bu sorunlu ortamdan olumsuz yönde etkilenmektedir. Umarız gelecekte üniversitelerimizde ve yayın dünyasında Alevilik konusu ideolojik ve tarafgir araştırmacıların tekelinden kurtulur da bu konuda bilimsel araştırmalar yapılabilir. Bu konuda son zamanlarda yaşanan olumlu gelişmeler yaşanmakta Türkiye'de ve yurtdışında çok sayıda akademik çalışma yapılmaya başlandığı görülmektedir. Bu gelişme oldukça olumludur.

İlahiyat Fakülteleri

Özellikle de İlahiyat Fakülteleri'nde varolan zihniyeti sergilemesi bakımından da bu tez arama sonuçları oldukça önemli. "Aydın din adamı" yetiştirmek amacıyla kurulan bu fakülteler ve "bütün yurttaşlara din hizmeti götürmeyi amaçlayan" Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bu tablodan ders çıkarmalarının zamanı gelmiştir ve geçmektedir. İlahiyat Fakülteleri'nde Alevilikle ilgili bilimsel araştırmalar neden yok denecek kadar az? Bu fakültelerde yetiştirilen hoca, imam, müezzin, öğretim üyesi adaylarına Alevilikle ilgili bilgi veriliyor mu, veriliyorsa nasıl veriliyor? Bu fakültelerdeki karar alıcılar ve öğretim üyelerince Aleviler bu ülkenin birinci sınıf yurttaşları olarak görülmüyor mu ve/veya siyasilerden mi çekiniyorlar, veya bizim bilmediğimiz ancak onların bildikleri başka şeyler mi var? Aleviler Cemevlerini ibadethane olarak gördükleri halde İlahiyat fakültesi hocaları neden bunu kabullenemiyorlar? Alevilerin Türkçe ve sazlı, sözlü ibadetlerini küçümseme hakkını nereden alıyorlar? Bu sorulara sağlıklı yanıtlar verilmediği ve ilahiyat fakülteleri sadece belli bir yönde eğitim vermeye devam ettiği sürece Aleviliğe yönelik ilahiyat fakültelerindeki bakışta bir değişiklik olmayacağı söylenebilir.

Diyanet İşleri

Diyanet İşleri Başkanlığı Avrupa Birliği'ne girilecek diye Din Şuraları düzenlerken, birçok inançtan din adamlarını davet ederken, vergileriyle maaşlarını aldıkları Alevileri neden görmezden geliyor? Alevilikle ilgili çalışmalar yapılmadığı, hizmet götürülüp götürülmediği sorulduğunda "Efendim, Alevi-Sünni kardeştir." diyebiliyor. Alevi, Sünni ve bütün dünya insanları tabi ki kardeştir. Peki neden taraflı davranıyorsun on yıllardır. Madem bütün yurttaşlara hizmet götürme iddiasında bu kurum neden Alevilerin ibadetlerini yaptıkları cemevlerine kaynak ayırmıyor; bunun yerine istemedikleri halde camiler yaptırıyor, Kur'an kursları açıyor? Bu dayatmacı anlayış islam mıdır? İslam sizin tekelinizde mi? Hani islamda ruhban sınıfı yoktu? Bu sizin yaptığınız ve yapılanmanız ruhban sınıfı değil de nedir?

Alevilerin kendi dilinde, kendi inanç kurumlarında ibadet etmek istemeleri başkalarını neden rahatsız ediyor anlamak mümkün değil. Diyanet'in bu tavrı cumhuriyet ilkelerine de aykırıdır. Hiç kimsenin şüphesi olmasın Diyanet'in bu dayatmacı ve monist tavrı tarihe kara bir leke olarak geçecektir. Açıkça ifade edilmese de uygulamada her inanca ve yoruma eşit uzaklıkta yer almak yerine Sünnilik/Hanefilik bayraktarlığı yapmak bu kurumu her geçen gün daha da tartışmalı hale getirecektir. İşin ilginç tarafı bu kurumdan Sünniler de şikayetçi. Bu kurumun kimi memnun ettiğini anlamak da zor doğrusu.

Diyanetteki zihniyeti anlamak için şu örneklere bakmak yeterli olacaktır: Bir zamanlar eski Diyanet İşleri Başkanlarından İbrahim Elmalı Aleviliği eleştiren açıklamalar yapmış ve 1966'da'nın Aleviliği eleştiren açıklamaları nedeniyle görevinden azledilmişti.(2) Yine bu zihniyetle ilgili olarak 19 Mart 2001 tarihinde Kanal D'de yayınlanan ve Fatih Altaylı'nın sunduğu "Teke Tek" programında Diyanet konusu ele alınmıştı. Burada en çarpıcı konuşmaları eski Diyanet İşleri Başkanı Dr. Tayyar Altıkulaç yaptı. Ancak görüldü ki Tayyar Bey, Türkiye'deki sorunları ve çözümlerini anlamada bir "kulaç" dahi yol alamamış bu kadar yıl içinde. Özetle "Efendim Alevilik dediğiniz tek tip değil ki çeşit çeşit Alevi var. Aleviler de camiye gelsin, hizmetlerini alsınlar. Cemevi diye bir kurumu ibadethane olarak kabul edilemez, oralar kültür yuvalarıdır. Benim zamanımda 100'e yakın Alevi köyüne cami yaptırdık." gibi sözler sarfetti. Milyonlarca insanın inançlarına bu şekilde saygısızlık yapan bu kişiler yıllarca Türkiye'de din hizmetlerinin başında bulundular. İşte Türkiye'de sorun buradan kaynaklanıyor. Birileri kendi inanç anlayışlarını herkese dayatmaya çalışıyorlar. Sayın Altıkulaç, ben senin gibi inanmak zorunda değilim ki. Bu ne saygısızlık. Ayrıca programa katılan Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınlar Daire başkanı da biz Alevi ileri gelenleriyle yakında toplantı yapacağız, gibi sözlerle işi geçiştirmeye çalıştı. Daha önce de sıkışınca durumu kurtarmak için Diyanet çok toplantı yaptı. Ancak bu toplantılardaki hangi talebi yerine getirdiniz. Sizin zihniyetiniz cami ve Kur'an kursu yaptırmaktan başka bir hizmete onay verir mi? 1990'larla Alevilikle ilgili alelacele 3-4 kitap yayınladılar. Bundan başka hiç Alevilikle ilgili yayın var mı? Bunlar konuştukça daha da trajikomik duruma düşüyor. Dediklerinin özeti şu: "Bizim yaptığımız gibi, inancın sünni biçimiyle ibadet edecekseniz hizmet var. Bunun dışında kusura bakmayın sizin inancınızı, ibadetinizi biz kabul etmiyoruz..." Eğer deseler ki "efendim bu konuda haksızlık ve eksiklikler var ancak buna bizim gücümüz yetmez. Biz siyasilerin aldıkları kararlara göre kurulmuş bir kurumuz. Bu bizi aşıyor." O zaman anlayacağız. Ancak böyle demiyor ve varolan statünün korunmasını arzulayıcı

açıklamalar yapıyorlar. Bu Toplumun vergileriyle inançlarımıza saygısızlık eden bu şahıslarda her Türkiye yurttaşının kul hakkı vardır. Ben kendi adıma bu hakkımı helal etmiyorum. Maaşını ben vereceğim, bana hizmet vermeyeceksin, vermediğin bir yana benim inancımı tanımayacaksın, saygı duymayacaksın, Atatürk Türkiyesi yurttaşlarına kendi bildiğin doğruları din diye sunacaksın. OLMAZ BÖYLE ŞEY. Artık yolun sonuna doğru gelinmiştir. Bu boş sözlerle yurttaşlara hizmet verilmez. Din Şuraları yaparak Alevileri çağırmayın. Onlara inanç hizmeti götürmeyin. Bu halinizle Avrupa Birliğine girin bakalım, nasıl gireceksiniz? Cemevlerinin ibadet yeri olup olmadığına Tayyar Altıkulaç gibi ilahiyatçı ve diyanetçiler değil bu mekanları ibadet yeri olarak gören Aleviler karar verecektir. Bu onların en temel insanlık haklarıdır. Bu hak Anayasamızın 10. maddesiyle de güvence altına alınmıştır. Diyanet bu haliyle ya kaldırılacak, ya da tarafgir yapılanmasından kurtarılarak bütün yurttaşlara eşit hizmet götüren bir kurum olacaktır.

Yapılması gerekenler şu şekilde özetlenebilir:

1. Genel bütçeden veya uygun başka bir kaynaktan Alevilerin inançlarını yaşatabilmeleri için gerekli kaynak sağlanmalıdır.
2. Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesi ve kadrosu bakımından da Alevi inançlı yurttaşlara hizmet götürmeli, götürülen bu hizmet onların inançları doğrultusunda olmalıdır.
3. Bugün özellikle büyük kentlerde faaliyet gösteren “Cem ve Kültür Merkezleri” inanç mekanları olarak tanınmalı ve yasal bir çerçeveye oturtulmalıdır. Bugün Alevi inançlı yurttaşlar cenaze ve ibadet hizmetlerini bu mekanlarda görmektedirler. Devlet kurumları Camiye hangi mesafedeyse, Cemevine de aynı mesafede olmalıdır. Bugün Camilerin bütün elektrik, su vb. giderleri Devlet tarafından karşılanırken aynı haktan Cem ve Kültür Merkezleri yararlanamamaktadırlar. Bir zamanlar eski Cumhurbaşkanı Demirel ve şimdiki Başbakan Ecevit de bu Cem ve Kültür Merkezlerinin açılışlarına resmen katılmışlar ve çeşitli vaatlerde bulunmuşlardı. Buna rağmen bugün hala bu inanç kurumlarının yasal statüsünün belli bir çerçeveye bağlanmamış olması olması düşündürücüdür.
4. Zorunlu Din derslerinde de gerekli düzeltmeler yapılmalıdır. Ders kitapları Alevi inancına yer vermediği gibi ders öğretmenleri de Alevi inancını eleştiren konuşmalar yapabilmektedirler. Basında ve TBMM tutanaklarında bu konuda yapılan ayrımcı olaylara ilişkin bir çok örnek mevcuttur. (3)

Herkes inandığınca veya inanmadığınca özgürce yaşamalıdır. Bunun önündeki engeller zaman geçirilmeden kaldırılmalıdır. Alevilik konusu spekülatif ve ideolojik araştırmacıların insafına değil de, bilimin korumasına alınmalı, bilim adamlarınca bütün yönleriyle araştırılmalıdır. Bu konuda herkes üzerine düşeni yapmalıdır. 2001 Yılında Türkiye Cumhuriyetine ve dünyanın her yanında yaşamakta olan yurttaşlarına yakışan da budur.

Dipnotlar:

1. Aynı konu daha once 27-29 Nisan 2000 tarihlerinde Ankara'da düzenlenen I. Uluslararası Hacı Bektaş Veli Sempozyumu'nda sunduğum bildiride de ele alınmıştır.
2. Anonim (1966): "Elmalı Azledildi.", CEM, yıl: 1, sayı: 4, (5 Ekim 1966), s. 20.
3. Bu konuyu ele alan bir makalem de Gönüllerin Sesi Karacaahmet Sultan Dergisi, sayı: 63'te yeralmıştır.